

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

**การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่1-2
 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์**

The Administration Applying Good Governance of Education Opportunity Expansion School In
 Management’s Network 1-2 Meuang Districts, Ranong Primary Education Service Area Office 1

นายสมชัย นิลรัตน์¹, เตือนใจ ตลประสิทธิ์²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

e-mail : somchai0811@outmail.co.th

e-mail : tuanjai.do@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายจัดการศึกษาที่ 1 และ 2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดระนอง 2) เพื่อทราบความคาดหวังต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ 3) เพื่อทราบความแตกต่างของการปฏิบัติจริงและความคาดหวังต่อการใช้ในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูในโรงเรียนในเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 71 คน วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความถี่ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายจัดการศึกษาที่ 1 และ 2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดระนอง จำแนกตามหลักธรรมาภิบาลของ กพร. โดยภาพรวมรายด้านมีอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ รายด้านอยู่ในระดับมากทุกรายข้อ 3) ผลการเปรียบเทียบระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามรายข้อพบความแตกต่างของการปฏิบัติจริงและความคาดหวังต่อการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

คำสำคัญ: ธรรมาภิบาล กพร. / ผู้บริหารสถานศึกษา

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

Abstract

The purpose of this research were 1) to study the School’s Administration applying the good governance in Education Opportunity Expansion School , Management ‘s network 1 and 2 Meuang Districts, Ranong Primary Education Service Area Office 1 2) to know the expectation to use the good governance in Management of the School’s Administrator, Management ‘s network 1 and 2 Meuang Districts, Ranong Primary Education Service Area Office 1 3) to know the difference of practicality and expectation to use the Management of the School’s Administrator, Management of the School’s Administrator, Management’s network 1 and 2 Meuang Districts, Ranong Primary Education Service Area Office 1, The data gathered are analyzed with computer program by calculation to find out the standard statistics such as percentage, average, standard, and deviation . The result revealed that 1) The School ‘s Management by applying the good governance in Management of the School’s Administrator, Management ‘s network 1 and 2 Meuang Districts, Ranong Primary Education Service Area Office 1 , classified by the good governance of Office of the Public Sector Development Commission , which the overall picture shows and each aspect was moderately. 2) The comparison of the expectation to use the good governance in School’s Administrator, Management ‘s network 1-2 Meuang Districts, Ranong Primary Education Service Area Office ,In each aspect was at high level. 3) The comparison of the good governance of School’s Administrator, Management ‘s network 1-2 Meuang Districts, Ranong Primary Education Service Area Office , classified by the articles were found the difference and expectation of the practicality by applying the good governance in the School’s

Keyword: the good governance, Office of the Public Sector Development Commission, the School ‘s Administrators

บทนำ

ธรรมาภิบาล (Good governance) จัดเป็นแนวคิด สำคัญในการบริหารงานและปกครอง เพราะปัจจุบันโลกได้ หันไปให้ความสนใจกับเรื่องโลกาภิวัตน์และธรรมาภิบาล หรือการบริหารจัดการที่ดีมากขึ้น แทนการสนใจพัฒนา อุตสาหกรรมดังแต่ก่อน เพราะกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจมี ความสำคัญกระทบถึงกัน การติดต่อสื่อสาร การดำเนิน กิจกรรมในหนึ่งที่มีผลกระทบต่อกันที่หนึ่งการพัฒนาเรื่อง ของการเมืองการปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง มากขึ้น หากจะให้ประเทศมีการเจริญเติบโตที่ยั่งยืน การมุ่ง ธุรกิจ หรือปฏิบัติราชการต่างๆ โดยไม่ให้ความสนใจถึงเรื่อง ของสังคม ประชาชนและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นไปได้อีกต่อไป การมีการบริหารจัดการที่ดีจึงเข้ามาเป็น เรื่องที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญและเริ่มมีการนำไปปฏิบัติกันมากขึ้น (ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ, 2547, หน้า 3)

ในส่วนของหน่วยงานการบริหารจัดการศึกษาซึ่งเป็น องค์กรหลักที่สำคัญยิ่งในสังคมจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูปที่ดีขึ้นกว่าเดิม การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินการวัดผลประสงค์ของการวิจัยเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจาย

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

อำนาจการบริหารและ การจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหาร บุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยัง คณะกรรมการและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษาโดยตรง พระราชบัญญัติบริหาร ราชการกระทรวง ศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ได้บัญญัติให้สถานศึกษาที่ จัดการศึกษาตามมาตรา 34 (2) เฉพาะที่เป็น โรงเรียนของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ความเป็นนิติบุคคลของโรงเรียนก่อให้เกิดอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายเอกชน และ กฎหมายมหาชน หลายอย่าง ทำให้ความรับผิดชอบสูงขึ้นกว่าเดิม การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการยิ่งมีความ จำเป็น มากขึ้น (ธีระ รุญเจริญ, 2548, หน้า 94) ในส่วนของกระทรวง ศึกษาธิการก็มีนโยบายในการพัฒนาระบบราชการโดย มุ่งให้ หน่วยงานในสังกัดทุกระดับมีการบริหารราชการและบริหาร การศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล เป็นการบริหารราชการ เพื่อ ให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ ภาครัฐ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดความคุ้มค่า เยาวชน และประชาชนได้รับความสะดวก และตอบสนอง ความ ต้องการของประชาชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็สนองรับนโยบายดังกล่าว จึงกำหนดแผนในการ เสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลในหน่วยงานทุกระดับไว้ในแผน ปฏิบัติราชการ 4 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูและบุคลากร ทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนัก และ ปรับปรุงระบบงาน ของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดการ เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับการปฏิรูประบบ ราชการและการปฏิรูป การศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการก็เป็นหน่วยงานราชการที่จะต้องมีการพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่องและอำนาจหน้าที่ของ หน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่พัฒนาระบบราชการเป็นไปตามกฎหมายนั้นก็คือ สำนักงานพัฒนาระบบราชการ หรือ ก.พ.ร. ซึ่ง มีตามกฤษฎีกาพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 71/10 ก.พ.ร. มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ 1. เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการและงานของรัฐอย่างอื่น ซึ่งรวมถึง โครงสร้างระบบราชการ ระบบงบประมาณ ระบบบุคลากร มาตรฐานทางคุณธรรม และจริยธรรม ค่าตอบแทน และวิธี ปฏิบัติราชการอื่น ให้เป็นไปตามมาตรา 3/1 โดยจะเสนอแนะให้มีการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์และมาตรการก็ได้ วิจัย ในเรื่องนี้จึงนำหลักธรรมาภิบาลของ กพร. มาเป็นประเด็นหลักในการดำเนินการวิจัย

โรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดการเรียนการสอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 1 (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ช่วงชั้นที่ 2 (ระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6) และช่วงชั้นที่ 3 (ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เป็นสถานศึกษาที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางด้าน คุณธรรม จริยธรรม และวิชาการมุ่งมั่นให้เกิดความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ เพื่อรองรับการ ประกอบอาชีพในอนาคต จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีชุมชนให้การสนับสนุน และมีการนำหลักธรรมาภิบาล 10 ประการ ของ ก.พ.ร. มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยหลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักการมีส่วนร่วม หลักการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักการกระจายอำนาจ หลักความโปร่งใส หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักความเสมอภาคและ หลักนิติธรรม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัด การศึกษาที่ 1 - 2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ดเพื่อจะได้ทราบถึงการ บริหารงานสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายจัดการศึกษาที่ 1 และ 2 อำเภอเมือง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อทราบความคาดหวังต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาเครือข่ายจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมืองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด 3) เพื่อทราบ ความแตกต่างของการปฏิบัติจริงและความคาดหวังต่อการใช้ในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายจัดการศึกษา ที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานสถานศึกษาในปัจจุบันตามหลักธรรมาภิบาลในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายจัดการศึกษาที่ 1 และ 2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดระนอง
2. เพื่อทราบความคาดหวังต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
3. เพื่อทราบความแตกต่างของการปฏิบัติจริงและความคาดหวังต่อการใช้ในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายจัดการศึกษาที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบการวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาเนื้อหา 2 ประเด็น คือ

1. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลตามแนวของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ประกอบด้วย 10 หลัก คือหลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักการกระจายอำนาจ หลักความโปร่งใส หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักความเสมอภาคและหลักนิติธรรม
2. การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 10 ข้อ (ก.พ.ร.) คือหลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักการกระจายอำนาจ หลักความโปร่งใส หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักความเสมอภาคและหลักนิติธรรม

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

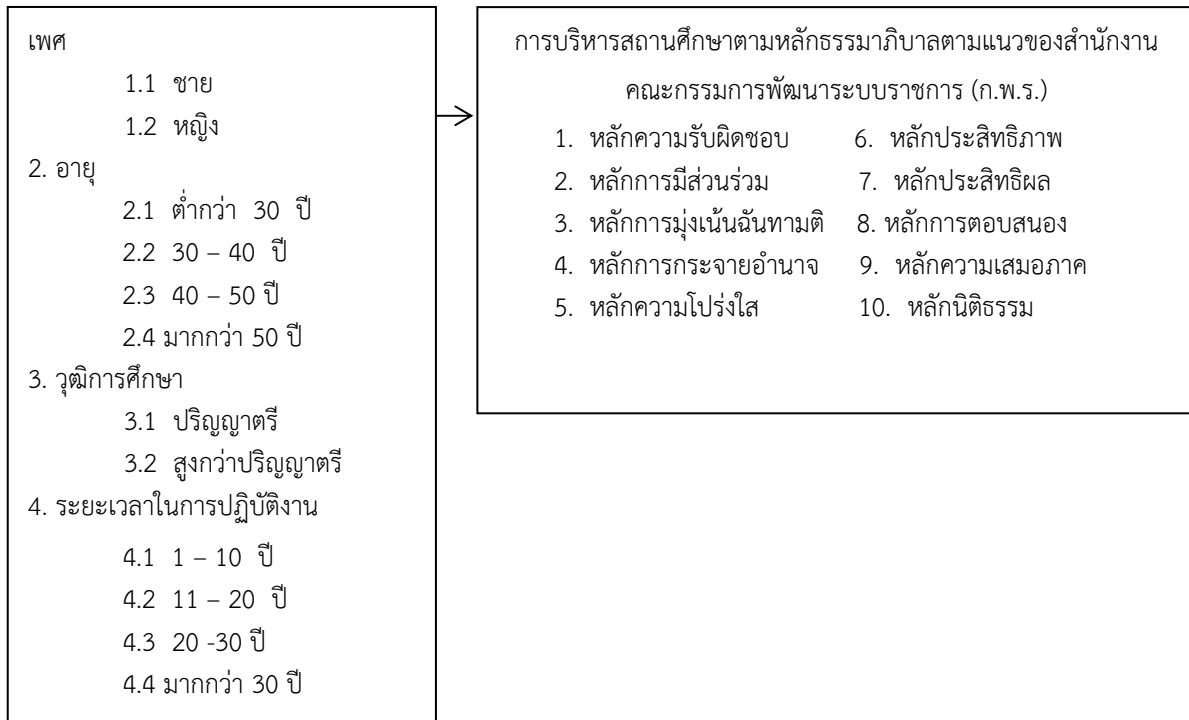
กรอบแนวความคิดในการวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผู้วิจัยใช้การสังเคราะห์แนวคิดหลักธรรมาภิบาลตามกรอบสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ(ก.พ.ร.)ประกอบด้วยหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร 10 ข้อ คือ 1) หลักการรับผิดชอบ 2) หลักการมีส่วนร่วม 3) หลักการมุ่งเน้นฉันทามติ 4) หลักการกระจายอำนาจ 5) หลักความโปร่งใส 6) หลักประสิทธิภาพ 7) หลักประสิทธิผล 8) หลักการตอบสนอง 9) หลักความเสมอภาค 10) หลักนิติธรรมมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงบรรยาย โดยศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มีรายละเอียดขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1.กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา ได้แก่ ครูผู้ซึ่งทำการสอนโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา โดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 หน้า 608) จำนวน 71 คน จากนั้นเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงานโดยเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check lists)

ตอนที่ 2 การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามแนวของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) 1)หลักความรับผิดชอบ2)หลักการมีส่วนร่วม3)หลักการมุ่งเน้นฉันทามติ4)หลักการกระจายอำนาจ 5)หลักความ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

โปร่งใส 6)หลักประสิทธิภาพ 7)หลักประสิทธิผล 8)หลักการตอบสนอง 9)หลักความเสมอภาค 10)หลักนิติธรรม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Question)

2.การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ สำหรับการศึกษาวิจัย ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม สร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

2.1.1) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำไปปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ ทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

2.1.2) ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.1.3) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบอีกครั้งแล้วนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.1.4) นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แล้วทำการวิเคราะห์หาค่า IOC ผลการวิเคราะห์มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) (α) ทั้งฉบับ 0.95 ทำการตรวจสอบอีกครั้งแล้วก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป จัดทำแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลของประชากรกลุ่มตัวอย่างต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง สถานภาพจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	23	32.4
หญิง	48	67.6
รวม	71	100
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	16	22.5
30 – 40 ปี	30	42.3
41 - 50 ปี	10	14.1
มากกว่า 50 ปี	15	21.1
รวม	71	100.0
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	54	76.1
สูงกว่าปริญญาตรี	17	23.9
รวม	71	100.0
ระยะเวลาการปฏิบัติงาน		
1-10 ปี	43	60.6
11-20 ปี	14	19.7
21-30 ปี	9	12.7
รวม	71	100.0

จากตารางที่ 4.1 จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 67.6 เป็นเพศชายจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 อายุระหว่าง 30 - 40 ปี มากที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 อายุระหว่าง 40 – 50 ปี น้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 76.1 มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1 - 10 ปี มากที่สุด จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 60.6 และระยะเวลาในการทำงานระหว่าง 21 - 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

ตอนที่ 2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมืองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันของ กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

หลักธรรมาภิบาล	หลักธรรมาภิบาล (n =84)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. หลักความรับผิดชอบ	3.44	.491	ปานกลาง
2. หลักการมีส่วนร่วม	3.12	.432	ปานกลาง
3. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	3.13	.494	ปานกลาง
4. หลักการกระจายอำนาจ	3.09	.495	ปานกลาง
5. หลักความโปร่งใส	3.07	.553	ปานกลาง
6.หลักความมีประสิทธิภาพ	3.12	.511	ปานกลาง
7.หลักความมีประสิทธิผล	3.08	.565	ปานกลาง
8.หลักการตอบสนอง	3.21	.526	ปานกลาง
9.หลักเสมอภาค	3.07	.593	ปานกลาง
10.หลักนิติธรรม	3.06	.826	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมืองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาชั้นตอน ในปัจจุบันจำแนกตามหลักธรรมาภิบาลของ ก.พ.ร. โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ หลักความรับผิดชอบ หลักการตอบสนอง หลักมุ่งเน้นฉันทามติ หลักความมีประสิทธิภาพ หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักความมีประสิทธิผล หลักเสมอภาค หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาชั้นตอน จำแนกตามหลักธรรมาภิบาล (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพที่คาดหวัง การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาชั้นตอน โดยภาพรวม จำแนกตามหลักธรรมาภิบาล.

หลักธรรมาภิบาล	หลักธรรมาภิบาล (n =84)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. หลักความรับผิดชอบ	4.46	4.86	มาก
2. หลักการมีส่วนร่วม	4.26	.439	มาก
3. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	4.28	.426	มาก
4. หลักการกระจายอำนาจ	4.25	.520	มาก
5. หลักความโปร่งใส	4.33	.379	มาก
6.หลักความมีประสิทธิภาพ	4.30	.529	มาก
7.หลักความมีประสิทธิผล	4.41	.455	มาก
8.หลักการตอบสนอง	4.38	.454	มาก

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

9.หลักเสมอภาค	4.22	.578	มาก
10.หลักนิติธรรม	4.35	.563	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมืองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง สภาพที่คาดหวังจำแนกตามหลักธรรมาภิบาลของ ก.พ.ร. โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคาดหวัง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ หลักความรับผิดชอบ หลักความมีประสิทธิผล หลักตอบสนอง หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีประสิทธิภาพ หลักมุ่งเน้นฉันทามติ หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักเสมอภาค ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง จำแนกตามหลักธรรมาภิบาล (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง โดยภาพรวม จำแนกตามหลักธรรมาภิบาลของก.พ.ร.

หลักธรรมาภิบาล	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน				สภาพที่ความคาดหวัง			
	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับที่	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับที่
1. หลักความรับผิดชอบ	3.44	.491	ปานกลาง	1	4.46	.486	มาก	1
2. หลักการมีส่วนร่วม	3.12	.432	ปานกลาง	5	4.26	.439	มาก	8
3. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	3.13	.494	ปานกลาง	3	4.28	.426	มาก	7
4. หลักการกระจายอำนาจ	3.09	.495	ปานกลาง	6	4.25	.520	มาก	9
5. หลักความโปร่งใส	3.07	.553	ปานกลาง	9	4.33	.379	มาก	5
6. หลักความมีประสิทธิภาพ	3.12	.511	ปานกลาง	4	4.30	.529	มาก	6
7. หลักความมีประสิทธิผล	3.08	.565	ปานกลาง	7	4.41	.455	มาก	2
8. หลักการตอบสนอง	3.21	.526	ปานกลาง	2	4.38	.454	มาก	3
9. หลักเสมอภาค	3.07	.593	ปานกลาง	8	4.22	.578	มาก	10
10 หลักนิติธรรม	3.05	.826	ปานกลาง	10	4.35	.563	มาก	4
รวม	3.14	.325	ปานกลาง	-	4.32	.238	มาก	-

ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง จำแนกตามรายข้อพบว่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายจัดการศึกษาที่ 1 และ 2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนองโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันอยู่ใน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ระดับปานกลาง แต่ค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันทั้งโดยรวมและรายด้าน ด้านที่แตกต่างกันมากที่สุดคือด้านหลักความมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล และด้านที่แตกต่างกันน้อยที่สุดคือด้านหลักความรับผิดชอบ

อภิปรายผล

1. ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารในเครือข่ายการจัดการศึกษานี้ ต้องพบกับการตัดสินใจในการแก้ปัญหาที่ยาก และต้องตัดสินใจให้ได้ดีที่สุด (ณดา จันทร์สม (2546, หน้า 34) รวมทั้งต้องตัดสินใจและทำงานร่วมกับภาครัฐอื่นๆอีกทั้ง 3 ส่วนของสังคม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยให้เกิดการบูรณาการ (ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และคณะ (2549, หน้า 3) จากการศึกษาวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักความรับผิดชอบต่อมากที่สุด เป็นเพราะ การบริหารด้วยหลักความรับผิดชอบต่อ ต้องโปร่งใส สุจริต มีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้ (มณี พัดชา (2554, 29) แต่การใช้หลักนิติธรรมน้อยที่สุด เป็นเพราะผู้บริหารต้องดูแลนักเรียนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม ดังนั้นอาจจะต้องใช้การพลิกแพลง การดัดแปลง เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนได้รับผลประโยชน์อย่างสูงสุด (ธีระ รุณเจริญ. การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา.กรุงเทพฯ: บริษัทแอล.ที เพรสจำกัด, 2546.)

2. ครูมีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูทุกคน หรือแม้แต่ทุกอาชีพต่างก็ต้องการให้ทุกคน ทุกฝ่าย ร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ไข ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดความสงบสุข มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพราะถ้าเกิดผลเหล่านี้แล้ว การทำงานก็จะทำได้โดยราบรื่น (ธนะวันธิ์ แพทย์ชีพ (2556, 31) และครูทุกคน ต้องการให้งานดำเนินไปอย่างทั่วถึงกับนักเรียนทุกคน และเมื่องานดำเนินไปอย่างทั่วถึงแล้ว ครูก็หวังให้ตัวเองได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับหลักทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow’s need theory)

3. ความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง มีความแตกต่างกัน โดยที่ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางซึ่งน้อยกว่าค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะ ธรรมชาติของคนเรา มักจะตั้งเป้าหมายไว้สูงเสมอ แต่บางครั้งอาจจะลืมนำหลักการมายึด มาใช้ เวลาทำงานจริงๆ (ประคัลภ์ ปณิตพลังกุล : Thinking People Consulting, มกราคม 28,2011) และที่สำคัญคือการทำงานในปัจจุบันนี้ ผู้บริหารอาจจะเกิดความเคยชินกับสิ่งที่ทำมาจากที่ทำงานเก่า หรือได้ทำต่อๆกันมาจากผู้บังคับบัญชาคนก่อนๆ โดยนำมาทำสืบทอดกัน จนสุดท้ายได้กลายเป็นวัฒนธรรม (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. การศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหาร. นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2540.)

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ข้อเสนอแนะ

สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีความแตกต่างกัน โดยที่ค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังมากกว่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันมากกว่าทุกด้าน ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญและใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนให้มากขึ้น โดยเฉพาะหลักนิติธรรมซึ่งมีการปฏิบัติในปัจจุบันน้อยที่สุด ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญโดยนำหลักนิติธรรมมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น อาจทำได้ ดังนี้

1. ควรจัดการระบบต่างๆ รวมทั้งข้อมูลผู้รับผิดชอบ ให้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์กับครูและนักเรียน และรวดเร็วต่อการทำงานและประสานงาน
2. ควรจัดให้มีการประชุมนอกสถานที่ หรือประชุมในขณะที่ผ่อนคลาย เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา
3. ควรจัดให้มีการสลับตำแหน่งในการทำงานอย่างทั่วถึง เพื่อหาตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุดกับบุคคล และให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกับสถานศึกษา และหลักความเสมอภาคที่มีความคาดหวังมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนในเครือข่ายอื่นหรือท้องถิ่นอื่น
2. ควรศึกษาวัตถุประสงค์อื่นๆ สถิติ หรือตัวแปรอื่นๆ ที่แตกต่างกัน เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). ข้อเสนอแนะการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.25523-2561). กรุงเทพฯ: พริกหวาน. กราฟฟิก

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กมลพัชร หินแก้ว. (2555). สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2558). หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน. (2550). มาตรา 4 บุคลากรทางการศึกษา. สืบค้นใน: <http://www.isat.or.th> เมื่อ ธันวาคม 2559 15